

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto

Tel.: (07) 373 05 81, gsm.: 041 909 769

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Novo mesto, 20.05. 2021

NAČRTOVANJE PAŠE

Travinje je glavni vir krme za prežvekovalce, katerega najcenejši način krmljenja je ravno paša. Znano je mnogo pozitivnih učinkov paše, tako za travinje kot živali. Botanična sestava travne ruše na pašnih površinah je bolj raznolika in gosta, kar pripomore k boljšemu preprečevanju erozije. Prednosti paše za rejca so gotovo nižji stroški krme in samega krmljenja, boljša prebavljivost organske snovi in razbremenitev dela, kar vse prispeva k boljši ekonomičnosti reje. Paša pa seveda pozitivno vpliva tudi na zdravje živali, plodnost in boljšo kondicijsko sposobnost živali.

Travna ruša na pašniku naj bi bila sestavljena iz 50 - 70 % trav, 10 - 30 % metuljnic in 10 - 30 % zeli. Pri načrtovanju pašnika moramo upoštevati predvsem zmogljivost in zahteve travne ruše (botanična sestava), zahteve in vrsto živali, čas zasedbe čredink in gnojenje. Pravilo je, da 1 glava velike živine potrebuje 1 ar pašne površine dan (100 m²/dan). Preden začnemo s pašo spomladi, je potrebno živali počasi privajati na krmo s pašnika, zato mora biti prehod iz zimskega obroka na letni, postopen, vsaj 7 do 10 dni. Prehod obroka lahko storimo tako, da začnemo s košnjo sveže krme s travinja in jo v manjših količinah začnemo dodajati v zimski obrok, količine potem, postopno zvišujemo. Lahko pa prehod opravimo tudi tako, da živalim omejimo število ur paše na pašniku, potem pa čas paše postopno podaljšujemo, v kolikor imamo možnost zapiranja živali v hlev oz. drugečasne nastanitvene objekte za živali na pašniku. S postopnim prehodom iz zimskega na letni obrok preprečimo predvsem pojavnost drisk pri živalih.

S pašo je priporočeno začeti že zelo zgodaj spomladi, ko je višina travne ruše med 5 do 8 cm. Obtežba živali pri paši povprek naj bi bila spomladi 8 GVŽ/ha, poleti 5,3 GVŽ/ha in jeseni 3,2 GVŽ/ha. To so seveda neke povprečne priporočene vrednosti, je pa obtežba odvisna predvsem od botanične sestave travne ruše in rastnih razmer na pašniku. Prirast travinja na pašniku naj bi znašal spomladi 150 kg SS/ha/dan, poleti 70 kg SS/ha/dan in jeseni 35 kg SS/ha/dan.

V kolikor izvajamo sistem obročne paše preko čredink, naj bi bila pred začetkom paše, višina travne ruše 15-20 cm v posamezni čredinki. Načeloma velja, da mora biti pri višji travni ruši, na pašniku več živali manj dni, pri nižji travni ruši, pa manj živali več dni, da je izkoristek paše čim boljši.

Pred odhodom živali na pašo in po zaključku pašne sezone, je priporočeno oddati vzorce blata v analizo na prisotnost zajedavcev in glede na rezultate analize blata, živali zdraviti oz. zaščititi proti zajedavcem. Živalim na paši moramo seveda zagotoviti tudi dostop do pitne vode in zavetja, pa tudi prostor za dokrmljevanje, saj je kljub zadostni količini primerne paše, živalim potrebno dodajati vsaj seno in sol, v kolikor pa hočemo živalim na paši zagotoviti uravnotežen krmni obrok, pa je potrebno dodajati tudi drugo krmo, predvsem energijsko bogato močno krmo. Omeniti je potrebno, da odraslo govedo na mesec zaužije od 1,5 kg do 2,5 soli, paša pa pokrije le 10 % dnevnih potreb po soli, zato moramo poskrbeti, da so na pašniku vedno prisotni solniki ali lizalni kamni.

Rejci na našem območju, se lahko kadarkoli obrnete na specialiste za živinorejo, ki delujejo na področju Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto, kateri vam bodo svetovali, tako s področja prehrane pašnih živali, kot pri vseh drugih zadevah v zvezi s pašo na vaših kmetijah.

Pripravil: Stane Glač, mag. inž. zoot.
Terenski kmetijski svetovalec